

Wymagania edukacyjne

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra
<p>1. Kongres wiedeński</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Obrady kongresu. 2. Postanowienia kongresu. 3. Święte Przymierze. 4. Epoka restauracji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – zna daty obrad kongresu wiedeńskiego – potrafi wymienić najważniejsze postanowienia kongresu – zna członków Świętego Przymierza 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: legitymizm, równowaga sił, restauracja – zna postanowienia kongresu odnośnie do ziem polskich – wymienia uczestników kongresu – rozumie określenie „tańczący kongres” 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje przyczyny zwołania kongresu wiedeńskiego i powołania Świętego Przymierza – rozumie znaczenie postanowień kongresu dla sytuacji Polaków 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje okres napoleoński i epokę restauracji – wskazuje rolę Świętego Przymierza dla utrzymania porządku w Europie
<p>2. Nowe prądy i idee – liberalizm, konserwatyzm i romantyzm</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Liberalizm. 2. Konserwatyzm. 3. Romantyzm. 4. Rewolucja lipcowa we Francji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia idee oraz prądy polityczne i kulturowe początku XIX w. – wymienia polskich twórców epoki romantyzmu 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: liberalizm, konserwatyzm, romantyzm – wymienia europejskich twórców epoki romantyzmu – podaje cechy romantyzmu jako prądu w kulturze europejskiej 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje przykłady obecności idei liberalizmu i konserwatyzmu w życiu politycznym Europy – opisuje rewolucję lipcową we Francji jako przykład dążeń liberalnych – charakteryzuje twórczość romantyków 	<ul style="list-style-type: none"> – udowadnia wpływ idei romantycznych na działanie ruchów wolnościowych w Europie – opisuje postawy liberalne i konserwatywne we współczesnym świecie

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra
<p>3. Gospodarka, kultura i oświata w Królestwie Polskim</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Podział ziem polskich na</p>	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie pojęcia: Królestwo Polskie, Wielkie Księstwo Poznańskie, Galicja, autonomia, monarchia konstytucyjna 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie: Królestwo Polskie, Wielkie Księstwo Poznańskie, Galicję, Rzeczpospolitą Krakowską – opisuje sytuację polityczną Królestwa Polskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje autonomię Królestwa Polskiego – opisuje rozwój gospodarczy Królestwa Polskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie znaczenie oświaty, kultury i gospodarki dla utrzymania polskości w zaborze rosyjskim – opisuje rolę Ksawerego Druckiego-Lubeckiego w życiu gospodarczym Królestwa

<p>mocy decyzji kongresu wiedeńskiego.</p> <p>2. Gospodarka Królestwa Polskiego.</p> <p>3. Oświata i kultura w Królestwie Polskim.</p>				Polskiego
<p>4. Sytuacja polityczna Królestwa Polskiego</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Stosunek władców rosyjskich do konstytucji Królestwa Polskiego.</p> <p>2. Kształtowanie się opozycji w Królestwie Polskim.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje antypolskie działania cara Mikołaja I – wymienia organizacje opozycyjne działające w Królestwie Polskim 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, do jakiej nielegalnej organizacji należał Adam Mickiewicz – wie, kim byli i jaki cel stawiali sobie tzw. kaliszanie 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie przyczyny ukształtowania się opozycji w Królestwie Polskim – wymienia twórców nielegalnej i legalnej opozycji w Królestwie Polskim i charakteryzuje jej cele – charakteryzuje różne postawy Polaków wobec polityki Aleksandra I i Mikołaja I 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie różnice między celami politycznymi różnych nurtów opozycji w Królestwie Polskim – wyjaśnia różnorodne uwarunkowania życia politycznego w Królestwie Polskim
<p>5. Wybuch powstania listopadowego</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Sytuacja w Europie przed wybuchem powstania.</p> <p>2. Spisek w Szkole Podchorążych.</p> <p>3. Wybuch powstania.</p> <p>4. Józef Chłopicki dyktatorem.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – zna datę wybuchu powstania – wie, kim był Piotr Wysocki 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia pierwszego dyktatora powstania – opisuje wybuch powstania 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje przyczyny powstania – rozróżnia postawy Polaków wobec wybuchu powstania 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje międzynarodowe uwarunkowania wybuchu powstania – analizuje stosunek Chłopickiego do powstania i rozumie wpływ poglądów dyktatora na podjęte przez niego decyzje
<p>6. Wojna polsko-rosyjska 1831 r.</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Działania wojenne.</p> <p>2. Przywódcy powstania.</p> <p>3. Upadek powstania.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kiedy wybuchło i kiedy upadło powstanie – zna rezultat zmagañ powstańczych 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje charakter działań wojennych w czasie powstania – wskazuje miejsca największych bitew – wskazuje na mapie tereny, na których rozgrywały się walki w okresie wojny polsko-rosyjskiej – wymienia przywódców powstania 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje różne postawy polskich polityków wobec powstania i kwestii uwłaszczenia chłopów – wskazuje przełomowy moment w działaniach wojennych 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia przyczyny upadku powstania – przedstawiam różne postawy przywódców powstania

<p>7. Ziemie polskie po upadku powstania listopadowego</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. „Noc paskiewiczowska”. 2. Sytuacja w zaborze pruskim. 3. Powstanie krakowskie. 4. Rabacja galicyjska. 	<ul style="list-style-type: none"> – zna pojęcia: „noc paskiewiczowska”, germanizacja, praca organiczna, powstanie krakowskie, rabacja, rzeź galicyjska – pokazuje na mapie ziemie poszczególnych zaborów i je nazywa 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia represje skierowane przeciw powstańcom i mieszkańcom Królestwa Polskiego po upadku powstania listopadowego – opisuje położenie Polaków w zaborze pruskim – zna postacie Hipolita Cegielskiego i Edwarda Dembowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – dostrzega różnice w położeniu Polaków w trzech zaborach – podaje przyczyny powstania krakowskiego – podaje przyczyny i skutki rabacji galicyjskiej 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia wpływ powstań na politykę państw zaborczych wobec Polaków i na stosunki między zaborcami – wyjaśnia różnice w sytuacji Polaków żyjących pod trzema zaborami – rozumie manipulację władz austriackich prowadzącą do rzezi galicyjskiej – rozumie przyczyny niepowodzenia powstania z 1846 r. – dostrzega długofalowe skutki rabacji galicyjskiej
<p>8. Wielka Emigracja</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przyczyny ukształtowania się Wielkiej Emigracji. 2. Obozy i podziały polityczne wśród Polaków na emigracji. 3. Twórcy kultury polskiej na emigracji. 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie pojęcie emigracja – wskazuje na mapie państwa, do których udali się polscy uchodźcy po powstaniu listopadowym – wymienia twórców kultury polskiej na emigracji 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia polskie obozy polityczne na emigracji – rozumie, dlaczego największa liczba emigrantów osiadła we Francji 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia przyczyny ukształtowania się Wielkiej Emigracji – charakteryzuje programy polskich obozów politycznych na emigracji 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie zróżnicowane podejście rządów i społeczeństw krajów Europy do polskich emigrantów – porównuje poglądy polskich emigrantów (dostrzega i wskazuje różnice) – rozumie, dlaczego niektóre dzieła polskiej kultury mogły zostać upublicznione jedynie na emigracji, a nie w kraju pod zaborami
<p>9. Wiosna Ludów w Europie</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sytuacja w Europie w latach czterdziestych XIX w. 2. Rewolucja w Paryżu. 3. Wystąpienia rewolucyjne na różnych obszarach Europy i udział Polaków 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie pojęcie Wiosna Ludów – zna datę wybuchu Wiosny Ludów (1848 r.) – wskazuje na mapie obszary europejskie, które zostały ogarnięte wystąpieniami rewolucyjnymi – wskazuje ziemie polskie, na których w okresie Wiosny Ludów doszło do wystąpień 	<ul style="list-style-type: none"> – zna postać Józefa Bema – wie, w których krajach Polacy brali udział w walkach w okresie Wiosny Ludów – zna cele, jakie stawiali sobie Polacy biorący udział w walkach okresu Wiosny Ludów 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia przyczyny wystąpień rewolucyjnych w Europie – podaje skutki Wiosny Ludów – opisuje przyczyny niepowodzenia wystąpień narodowowyzwoleńczych na ziemiach polskich 	<ul style="list-style-type: none"> – dostrzega i opisuje różnice między przyczynami Wiosny Ludów na różnych obszarach europejskich – wyjaśnia, dlaczego wystąpienia nie objęły Rosji i ziem polskich pod zaborem rosyjskim – dostrzega wpływ idei romantyzmu na wystąpienia narodowowyzwoleńcze okresu wiosny ludów

<p>w tych wydarzeniach.</p> <p>4. Wiosna Ludów na ziemiach Polskich.</p>				
<p>10. Powtórzenie wiadomości – kongres wiedeński i jego następstwa</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Kongres wiedeński i porządek Świętego Przymierza.</p> <p>2. Nurty ideowo-polityczne 1. połowy XIX w.</p> <p>3. Ruchy narodowe i rewolucyjne w Europie 1. połowy XIX w.</p> <p>4. Ziemie polskie i Polacy w epoce restauracji i rewolucji (1815–1849).</p>	<p>– wie, co wydarzyło się w roku: 1815, 1830, 1831, 1848</p> <p>– wskazuje na mapie ziemie polskie pod trzema zaborami i je nazywa</p> <p>– zna postacie Adama Mickiewicza i Piotra Wysockiego</p> <p>– krótko opisuje sytuację Królestwa Polskiego przed powstaniem listopadowym i po jego upadku</p> <p>– krótko opisuje sytuację w zaborach pruskim i austriackim po powstaniu listopadowym</p>	<p>– opisuje przebieg powstania listopadowego</p> <p>– wie, jakie zmiany przyniósł w Europie kongres wiedeński</p> <p>– charakteryzuje położenie Polaków pod trzema zaborami</p>	<p>– dostrzega różnice w położeniu Polaków pod trzema zaborami i wskazuje przyczyny tych różnic</p> <p>– wskazuje różnice w przyczynach wybuchu Wiosny Ludów w poszczególnych krajach europejskich</p> <p>– omawia rolę Świętego Przymierza w Europie</p>	<p>– dostrzega i wyjaśnia rolę postanowień kongresu wiedeńskiego w historii Europy XIX w.</p> <p>– rozumie wpływ ideologii romantyzmu na dążenia wolnościowe w Europie 1. połowy XIX w.</p>
<p>11. Epoka żelaza pary i węgla – rewolucja przemysłowa i jej skutki</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Modernizacja gospodarki.</p> <p>2. Powstanie fabryk.</p> <p>3. Kolej żelazna i statki parowe.</p> <p>4. Eksplozja demograficzna.</p>	<p>– wymienia główne wynalazki XIX w.</p> <p>– rozumie pojęcia: skok demograficzny, fabryka, rewolucja przemysłowa</p> <p>– wskazuje najszybciej rozwijające się dziedziny gospodarki w XIX w.</p>	<p>– opisuje rozwój gospodarczy i demograficzny przełomu XVIII i XIX w.</p> <p>– wskazuje kraje, w których następował najszybszy rozwój gospodarczy</p> <p>– ocenia wpływ wynalazków na życie codzienne</p>	<p>– wskazuje czynniki, które doprowadziły do wzrostu demograficznego</p> <p>– wymienia przyczyny powstawania fabryk</p> <p>– dostrzega skutki rozwoju komunikacji</p> <p>– wskazuje przykłady pozytywnych i negatywnych skutków uprzemysłowienia dla środowiska naturalnego</p>	<p>– rozumie znaczenie wprowadzania maszyn dla rozwoju gospodarczego i demograficznego</p> <p>– porównuje gospodarkę europejską XVIII i XIX w.</p> <p>– omawia znaczenie rewolucji przemysłowej dla pozycji i rozwoju wybranych państw</p>
<p>13. Świat staje się współczesny – przemiany w życiu</p>	<p>– rozumie pojęcia: robotnicy, burżuazja, społeczeństwo masowe, monarchia</p>	<p>– opisuje grupy społeczne kształtujące się w XIX w.</p> <p>– opisuje proces urbanizacji</p>	<p>– przedstawia genezę nowych grup społecznych</p> <p>– omawia genezę najważniejszych nurtów</p>	<p>– dostrzega i analizuje skutki różnic społecznych w XIX w.</p> <p>– opisuje wpływ zmian, które</p>

<p>społecznym i politycznym</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Powstanie nowych grup społecznych. 2. Społeczeństwo masowe. 3. Zmiany w organizacji państwa. 	<p>konstytucyjna, socjalizm</p> <p>– zna postać Karola Marksa</p>	<p>– wie, jakie zmiany zaszły w organizacji państwa</p> <p>– przedstawiam ideologie, które narodziły się w XIX stuleciu</p>	<p>politycznych XIX w.</p>	<p>zaszły w XIX-wiecznej organizacji państwa, na dzisiejsze życie polityczne</p> <p>– przedstawia wpływ przemian gospodarczych na funkcjonowanie systemów władzy państwowej</p>
<p>13. Zjednoczenie Włoch</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sytuacja w państwach włoskich przed zjednoczeniem. 2. Sojusz Piemontu z Francją. 3. Wojna Piemontu i Francji z Austrią. 4. „Wyprawa tysiąca”. 	<p>– potrafi wskazać na mapie: Piemont, Austrię, Rzym</p> <p>– wie, kiedy nastąpiło zjednoczenie Włochy</p>	<p>– zna postacie Camillo Caovura i Giuseppe Garibaldi</p> <p>– omawia etapy jednoczenia Włoch</p>	<p>– wskazuje przyczyny zjednoczenia Włoch</p> <p>– wie, jak doszło do włączenia terytorium Państwa Kościelnego do Królestwa Włoch oraz ograniczenia obszaru znajdującego się pod władzą papieża do Watykanu</p>	<p>– uzasadnia, dlaczego Piemont stał się liderem zjednoczenia Włoch</p> <p>– rozumie, dlaczego Francja stała się sojuszniem Piemontu</p> <p>– dostrzega wpływ idei romantycznych w procesie jednoczenia Włoch</p>
<p>14. Zjednoczenie Niemiec</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pozycja Prus w Niemczech. 2. Etapy jednoczenia Niemiec. 3. Powstanie Cesarstwa Niemieckiego. 	<p>– zna postać Ottona von Bismarcka</p> <p>– wie, co wydarzyło się w roku: 1866, 1871</p> <p>– wskazuje na mapie obszar Cesarstwa Niemieckiego</p>	<p>– wskazuje państwa pokonane przez Królestwo Pruskie dążące do zjednoczenia Niemiec</p> <p>– wskazuje na mapie większe kraje, które weszły w skład Cesarstwa Niemieckiego</p>	<p>– wyjaśnia przyczyny i skutki wojen prowadzonych przez Prusy z Austrią i Francją</p> <p>– uzasadnia, dlaczego Bismarcka nazywano „ojcem zjednoczonych Niemiec”</p>	<p>– wyjaśnia, dlaczego właśnie Prusy stały się państwem, które zjednoczyło Niemcy</p> <p>– wyjaśnia przyczyny niechętnego stosunku Francji do procesu jednoczenia Niemiec</p> <p>– rozumie znaczenie warunków pokoju między Francją a Prusami (1871 r.) dla dalszego rozwoju Niemiec</p>
<p>15. Wojna secesyjna w Stanach Zjednoczonych.</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozrost terytorialny 	<p>– wskazuje na mapie obszar USA w XIX w.</p> <p>– rozumie znaczenie pojęć: abolicja, secesja, wojna secesyjna, segregacja rasowa</p>	<p>– wskazuje na mapie Północ i Południe USA oraz opisuje różnice pomiędzy tymi obszarami</p> <p>– wie, kiedy rozgrywała się wojna secesyjna</p>	<p>– wskazuje przyczyny różnic między Południem a Północą USA</p> <p>– podaje przyczyny wybuchu wojny secesyjnej</p> <p>– wymienia przyczyny zwycięstwa Północy w wojnie secesyjnej</p>	<p>– wskazuje trwające do dziś konsekwencje amerykańskiego niewolnictwa oraz wojny secesyjnej</p> <p>– uzasadnia wpływ wojny secesyjnej na rozwój USA</p>

<p>USA. 2. Północ i Południe. 3. Wojna secesyjna. 4. Rozwój USA po wojnie domowej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – zna postać Abrahama Lincolna – wie, kto wygrał wojnę secesyjną 		<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje punkt zwrotny w wojnie secesyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego pod koniec XIX w. USA stały się mocarstwem
<p>16. Kolonializm w XIX wieku Zagadnienia 1. Wyścig o kolonie. 2. Afryka i Indie w polityce kolonialnej państw europejskich. 3. Państwa kolonialne a Chin. 4. Wojna rosyjsko-japońska.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie obszary, które były w XIX w. obiektem ekspansji kolonialnej – wymienia mocarstwa kolonialne – zna pojęcie kolonializm – zna określenie „perła w koronie” – wie, kiedy doszło do wojny rosyjsko-japońskiej, i zna jej wynik 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje politykę kolonizatorów wobec ludności kolonizowanych obszarów – wskazuje na mapie kolonie brytyjskie 	<ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia europejski wyścig o kolonie – podaje przyczyny i skutki kolonializmu – uzasadnia, że Wielka Brytania była mocarstwem kolonialnym – opisuje politykę USA na obszarze Chin 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje pozytywne i negatywne skutki kolonializmu – uzasadnia przyczyny, dla których Niemcy późno włączyły się w wyścig o kolonie – rozumie konsekwencje wyścigu o zdobycie jak najcenniejszych obszarów kolonialnych
<p>17. Powtórzenie wiadomości – świat w 2. połowie XIX wieku Zagadnienia 1. Rewolucja przemysłowa i jej konsekwencje. 2. Jednoczenie się krajów w Europie. 3. Powstanie nowych mocarstw. 4. Kolonializm.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje kraje europejskie, które zjednoczyły się w 2. połowie w XIX w. – wymienia główne mocarstwa kolonialne – wskazuje na mapie pozaeuropejskie obszary zajęte przez kolonizatorów – wymienia wynalazki, które zmieniły życie codzienne w XIX w. – zna postacie: Abrahama Lincolna, Ottona von Bismarcka 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje zmiany, które w XIX stuleciu zaszły w funkcjonowaniu przemysłu i życiu społecznym – charakteryzuje społeczeństwo 2. połowy XIX w. – przedstawia politykę kolonizatorów wobec kolonizowanych państw i obszarów 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje przyczyny i skutki kolonializmu – opisuje wpływ XIX-wiecznych przemian gospodarczych na funkcjonowanie systemów władzy oraz kształtowanie się nowych grup społecznych 	
<p>18. Królestwo Polskie przed powstaniem styczniowym Zagadnienia 1. Sytuacja społeczno-</p>	<ul style="list-style-type: none"> – krótko opisuje położenie Polaków w zaborze rosyjskim przed powstaniem styczniowym – rozumie pojęcia: manifestacja, Biali, 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, na czym polegała „odwilż posewastopolska” – opisuje przebieg manifestacji patriotycznych – zna postać Aleksandra Wielopolskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kiedy rozgrywała się wojna krymska – wyjaśnia cele manifestacji patriotycznych – przedstawia politykę Aleksandra Wielopolskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie wpływ stosunków międzynarodowych na sytuację Królestwa Polskiego – ocenia działania Wielopolskiego – wyjaśnia genezę różnic w poglądach polskich

<p>polityczna w Królestwie Polskie przed wybuchem powstania.</p> <p>2. Manifestacje patriotyczne.</p> <p>3. Ugrupowania polityczne w Królestwie Polskim.</p> <p>4. Potyka Wielopolskiego.</p>	<p>Czerwoni</p>	<p>– przedstawia programy Białych i Czerwonych</p>		<p>ugrupowań politycznych w Królestwie Kongresowym</p>
<p>19. Powstanie styczniowe</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Branka.</p> <p>2. Wybuch powstania.</p> <p>3. Wojna partyzancka.</p>	<p>– wyjaśnia pojęcia: branka, wojna partyzancka</p> <p>– wie, kiedy wybuchło powstanie styczniowe</p> <p>– wskazuje na mapie tereny ogarnięte działaniami zbrojnymi w czasie powstania</p>	<p>– wie, w jaki sposób rząd powstańczy próbował zachęcić chłopów do poparcia powstania</p> <p>– opisuje formy walki powstańczej</p>	<p>– wyjaśnia genezę i znaczenie branki</p> <p>– opisuje dekret rządu powstańczego o uwłaszczeniu chłopów</p>	<p>– analizuje znaczenie dekretu rządu powstańczego o uwłaszczeniu chłopów</p> <p>– porównuje walki z okresu dwóch powstań – listopadowego i styczniowego</p>
<p>20. Upadek powstania i represje rosyjskie wobec Polaków</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Działalność rządu powstańczego.</p> <p>2. Romuald Traugutt.</p> <p>3. Represje carskie po upadku powstania styczniowego.</p>	<p>– wie, kim był Romuald Traugutt</p> <p>– zna pojęcie katorga</p> <p>– wymienia główne represje rosyjskie stosowane wobec Polaków po upadku powstania styczniowego</p>	<p>– przedstawia działalność rządu powstańczego</p> <p>– przedstawia represje carskie wobec Królestwa Polskiego po powstaniu styczniowym</p>	<p>– podaje przyczyny i skutki carskich represji wobec Polaków</p> <p>– podaje przyczyny klęski powstania styczniowego</p>	<p>– przedstawia znaczenie działalności Romualda Trauguttowi jako dyktatora powstania</p>
<p>21. Walka o polskość w zaborze rosyjskim</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Rუსyfikacyjna polityka carskich władz.</p>	<p>– zna pojęcia: rუსyfikacja, Uniwersytet Latający</p> <p>– wskazuje na mapie obszar zaboru rosyjskiego</p>	<p>– wymienia formy rუსyfikacji Polaków stosowane przez carat</p> <p>– podaje formy oporu Polaków wobec rუსyfikacji</p>	<p>– opisuje postawy Polaków po powstaniu styczniowym</p> <p>– opisuje funkcjonowanie szkolnictwa zaboru rosyjskiego w okresie nasilonej rუსyfikacji</p>	<p>– rozumie znaczenie rუსyfikacji dla zmian zachodzących w kulturze polskie</p> <p>– rozumie znaczenie rუსyfikacji dla zmian zachodzących w społeczeństwie zaboru rosyjskiego</p>

2. Formy oporu Polaków wobec rusyfikacji.				
22. Zabór pruski w okresie popowstaniowym – walka z germanizacją Zagadnienia 1. Kulturkampf i germanizacja. 2. Praca organiczna. 3. Walka z germanizacją.	– wskazuje na mapie obszar zaboru pruskiego – rozumie pojęcia: germanizacja, Kulturkampf, rugi pruskie, strajk szkolny – wie, gdzie miał miejsce najsłynniejszy strajk szkolny w zaborze pruskim – zna postacie Michała Drzymały i Hipolita Cegielskiego	– wymienia przejawy germanizacji w dziedzinach kultury, gospodarki i struktur społecznych – przedstawia formy oporu Polaków wobec germanizacji – opisuje walkę w obronie języka polskiego w zaborze pruskim – opisuje niemiecką kolonizację w zaborze pruskim	– przedstawia rolę Kościoła katolickiego w walce z germanizacją – opisuje wpływ polsko-niemieckiej walki ekonomicznej na rozwój gospodarki w Wielkopolsce	– dostrzega wpływ zjednoczenia Niemiec na politykę władz pruskich wobec Polaków – porównuje sytuację Polaków w zaborze pruskim i rosyjskim w dziedzinach gospodarki i kultury – dostrzega wpływ polityki władz zaborczych na przemiany społeczeństwa w Wielkopolsce
23. Autonomia galicyjska Zagadnienia 1. Powstanie Austro-Węgier. 2. Autonomia galicyjska. 3. Szkolnictwo i kultura w zaborze austriackim. 4. Sytuacja gospodarcza Galicji.	– wskazuje na mapie Galicję i Austro-Węgry – rozumie pojęcia: autonomia, monarchia dualistyczna, nędza galicyjska – wymienia narodowości, które żyły w Galicji	– opowiada o funkcjonowaniu monarchii dualistycznej – wskazuje przejawy autonomii galicyjskiej w różnych dziedzinach	– opowiada o wpływie autonomii na szkolnictwo i kulturę w Galicji – charakteryzuje życie polityczne w Galicji – przedstawia sytuację gospodarczą zaboru austriackiego	– wskazuje polityczne aspekty wprowadzenia autonomii w Galicji – opisuje konflikty narodowościowe w Galicji
24. Kultura polska w 2. połowie XIX wieku Zagadnienia 1. Pozytywizm. 2. Twórcy polskiego pozytywizmu. 3. Młoda Polska.	– umiejscawia w czasie okresy pozytywizmu i Młodej Polski – wymienia najważniejszych pisarzy polskich okresu pozytywizmu oraz twórców kultury okresu Młodej Polski – zna postać Jana Matejki	– rozumie znaczenie literatury pisanej „ku pokrzepieniu serc” – wymienia tytuły głównych dzieł Henryka Sienkiewicza	– charakteryzuje poglądy pozytywistów – przedstawia znaczenie kultury dla utrzymania polskości	– dostrzega wpływ pozytywizmu na postawy Polaków po powstaniu styczniowym

<p>25. Powtórzenie wiadomości – sytuacja na ziemiach polskich pod zaborami</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sytuacja narodowościowa, społeczna i ekonomiczna Polaków w poszczególnych zaborach. 2. Stosunek Polaków do władz zaborczych na różnych obszarach ziem polskich. 3. Rozwój kultury polskiej w 2. połowie XIX i na początku XX stulecia. 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie obszary poszczególnych zaborów – krótko opisuje sytuację Polaków w każdym z trzech zaborów – pamięta datę: 1863 r. – zna postacie: Romualda Traugutta, Henryka Sienkiewicza, Michała Drzymały, Hipolita Cegielskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje przebieg powstania styczniowego – opisuje formy rusyfikacji i germanizacji – wie, w jaki sposób Polacy przeciwstawiali się polityce zaborców 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje przyczyny i skutki powstania styczniowego – charakteryzuje formy walki Polaków z germanizacją i rusyfikacją 	<ul style="list-style-type: none"> – dostrzega wpływ sytuacji politycznej w państwach zaborczych na położenie Polaków – opisuje wpływ zaborów na kształtowanie się nowoczesnego narodu polskiego – porównuje położenie Polaków w trzech zaborach, biorąc pod uwagę życie kulturalne, polityczne i gospodarcze
<p>26. Wynalazki przełomu XIX i XX wieku</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Epoka pary i elektryczności. 2. Wynalazki, które zmieniły świat. 3. Postęp w medycynie i rolnictwie. 	<ul style="list-style-type: none"> – zna pojęcie „epoka pary” – wskazuje na mapie państwa najlepiej rozwinięte pod względem gospodarczym – wymienia najważniejsze wynalazki przełomu XIX i XX w. 	<ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia genezę określenia: „epoka stali, pary i węgla” – opisuje znaczenie osiągnięć technicznych: elektryczności, telefonu, samochodu itd. – wie, dlaczego w XIX stuleciu wydłużyła się średnia długość życia – zna postacie: Thomasa Edisona, braci Lumière, Aleksandra Bella 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje wpływ rozwoju nauk ścisłych na przemiany w technice i gospodarce – analizuje wpływ wynalazków na rozwój produkcji masowej i coraz większą dostępność różnych towarów 	<ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia prymat Niemiec i USA w gospodarce światowej początku XX w.
<p>27. Przełom XIX i XX wieku – narodziny kultury masowej, przemiany w sztuce</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. „Piękna epoka”. 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, co oznacza określenie „piękna epoka” – zna najważniejsze wynalazki przełomu XIX i XX w. oraz wskazuje zmiany, jakie spowodowały one w życiu ludzi 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje życie codzienne w „pięknej epoce” – wymienia dziedziny życia społecznego, które rozwinęły się na przełomie XIX i XX w. – rozpoznaje dzieła reprezentujące secesję 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje cechy charakterystyczne dzieł impresjonistycznych i secesyjnych – opisuje masowość kultury przełomu XIX i XX w. 	<ul style="list-style-type: none"> – dostrzega wpływ przemian polityczno-gospodarczych na tematykę dzieł literackich – analizuje wpływ rozwoju kina, fotografii i prasy na kształtowanie się nowych poglądów, wymianę myśli itp.

<p>2. Wynalazki i ich wpływ na życie codzienne.</p> <p>3. Rozwój kina, fotografii i prasy.</p> <p>4. Impresjonizm i secesja.</p>		<p>i impresjonizm</p>		
<p>28. Partie polityczne na ziemiach polskich w XIX wieku</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Ruch narodowy.</p> <p>2. Socjaliści.</p> <p>3. Ludowcy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia główne nurty polityczne na ziemiach polskich – rozumie skróty: PPS, endecja – przyporządkowuje postacię Romana Dmowskiego i Józefa Piłsudskiego do odpowiednich partii politycznych 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia najważniejsze partie polityczne działające na ziemiach polskich i przedstawia najważniejsze punkty ich programów – wie, kiedy powstały Narodowa Demokracja i Polska Partia Socjalistyczna – dostrzega różnice programowe wewnątrz polskiego ruchu socjalistycznego 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje przyczyny powstawania partii o charakterze narodowym, ludowym i socjalistycznym – przedstawia poglądy najważniejszych przywódców polskich partii, ze szczególnym uwzględnieniem stosunku do dążeń niepodległościowych – przedstawia formy działalności polskich partii politycznych 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje genezę poszczególnych polskich nurtów politycznych i dostrzega ich powiązania z tendencjami ogólnoswiatowymi – potrafi wskazać specyfikę polskich ruchów politycznych na tle światowym – wskazuje dzisiejsze polskie partie polityczne, które odwołują się do tradycji ugrupowań powstałych na przełomie XIX i XX w.
<p>29. Rewolucja 1905 roku w Rosji i zaborze rosyjskim</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Sytuacja w Rosji przed 1905 r.</p> <p>2. Walka o swobody demokratyczne w Rosji.</p> <p>3. Rewolucja 1905 r. w zaborze rosyjskim.</p> <p>4. Strajki w Łodzi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – zna datę: 1905 r. – zna pojęcie strajk generalny – zna określenie „krwawa niedziela” – wymienia miasta zaboru rosyjskiego, w których w 1905 r. dochodziło do demonstracji 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje formy walki o swobody w Rosji oraz na ziemiach polskich pod zaborem rosyjskim – opisuje strajki w Łodzi 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje przyczyny wystąpienia w Rosji i na ziemiach zaboru rosyjskiego – wskazuje skutki rewolucji dla Rosji i zaboru rosyjskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia związek między rewolucją 1905 r. w Rosji a rewolucją na ziemiach polskich, dostrzega powiązania – wskazuje różne cele uczestników rewolucji i tłumaczy różnice pomiędzy nimi
<p>30. Powstanie trójprzymierza i trójporozumienia</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Kształtowanie się</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia i wskazuje na mapie członków trójprzymierza i trójporozumienia, – rozumie pojęcia: ententa, państwa centralne 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kiedy powstały trójprzymierze i trójporozumienie – podaje przyczyny napięć w stosunkach międzynarodowych 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje przyczyny powstania dwóch sojuszy wojskowych, charakteryzuje ich działania – podaje przyczyny nawiązania współpracy między Francją i Wielką Brytanią – wie, dlaczego doszło do konfliktów 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje i omawia działania, dzięki którym Niemcy stały się najsilniejszym państwem w Europie

<p>trójprzymierza i trójporozumienia.</p> <p>2. Wyścig zbrojeń w Europie.</p> <p>3. „Kocioł bałkański”.</p>		<p>w Europie na początku XX w.</p>	<p>zbrojnych na Bałkanach</p>	
<p>31. Polacy wobec zbliżającej się wojny</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Orientacja proaustriacka.</p> <p>2. Poglądy Dmowskiego.</p> <p>3. Tworzenie się polskich organizacji paramilitarnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia orientacje polityczne kształtujące się na ziemiach polskich przed wybuchem I wojny światowej – wskazuje przywódców politycznych poszczególnych orientacji – wymienia polskie organizacje paramilitarne, które powstały przed I wojną światową 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje orientacje prorosyjską i proaustriacką – opisuje działalność polskich organizacji paramilitarnych przed I wojną światową 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje przyczyny podziału społeczeństwa polskiego na dwie orientacje przed wybuchem I wojny światowej 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia znaczenie polskich organizacji paramilitarnych – uzasadnia poparcie udzielone zaborcom przez Dmowskiego i Piłsudskiego
<p>32. Wybuch I wojny i działania wojenne w latach 1914–1917</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Zamach w Sarajewie.</p> <p>2. Działania wojenne na frontach wschodnim i zachodnim w latach 1914–1917.</p> <p>3. Rozwój techniki wojennej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kiedy wybuchła I wojna światowa – wymienia kraje walczące w I wojnie światowej i wskazuje je na mapie – podaje bezpośrednią przyczynę wybuchu wojny – rozumie pojęcie wojna pozycyjna – wymienia nowe rodzaje broni zastosowane w czasie I wojny światowej 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia najważniejsze bitwy I wojny światowej – opisuje wojnę pozycyjną – zna postać arcyksięcia Franciszka Ferdynanda i wie, gdzie dokonano na niego zamachu 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje wpływ techniki wojennej na przebieg działań militarnych – uzasadnia światowy charakter działań wojennych w latach 1914–1917 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje wpływ położenia geograficznego Niemiec na ich sytuację strategiczną – charakteryzuje sytuację międzynarodową w chwili dokonania zamachu w Sarajewie
<p>33. Rewolucja lutowa i przewrót bolszewicki w Rosji</p> <p>Zagadnienia</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie Rosję – wie, kiedy doszło do rewolucji lutowej i przewrotu bolszewickiego 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje sposób przejścia władzy w Rosji przez bolszewików – rozumie pojęcie obca interwencja 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje przyczyny wybuchu rewolucji w Rosji – przedstawia poglądy Włodzimierza Lenina – podaje warunki zawarcia pokoju w Brześciu w 1918 r. 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje metody sprawowania władzy przez Mikołaja II, Rząd Tymczasowy, oraz bolszewików – rozumie znaczenie rewolucji

<p>1. Sytuacja w Rosji przed wybuchem rewolucji. 2. Rewolucja lutowa. 3. Przewrót bolszewicki. 4. Pokój brzeski. 5. Obca interwencja w Rosji.</p>	<p>– zna postacie Mikołaja II i Włodzimierza Lenina</p>	<p>– wymienia państwa, które wysłały siły interwencyjne do Rosji – podaje cechy rządów Mikołaja II oraz rządów bolszewickich, dostrzega podstawowe różnice</p>		<p>rosyjskiej dla przebiegu I wojny światowej – podaje przyczyny interwencji państw zachodnich w Rosji</p>
<p>34. Sprawa Polska w okresie I wojny światowej</p> <p>Zagadnienia 1. Kwestia polska na początku wojny. 2. Aktywiści i pasywiści. 3. Polskie formacje zbrojne w czasie I wojny światowej. 4. Sprawa polska na arenie międzynarodowej.</p>	<p>– wymienia polskie formacje zbrojne biorące udział w I wojnie światowej – zna postacie Józefa Piłsudskiego i Ignacego Paderewskiego – zna pojęcie Akt 5 listopada</p>	<p>– wie, dlaczego I wojna światowa oznaczała dla Polaków konieczność prowadzenia bratobójczych walk – opisuje działalność Legionów – wskazuje stanowisko zaborców wobec sprawy polskiej – omawia założenia orędzia Wilsona w sprawie polskiej</p>	<p>– prezentuje postawy aktywistów i pasywistów – rozumie, dlaczego państwa zaborcze próbowały pozyskać Polaków</p>	<p>– analizuje wpływ sytuacji międzynarodowej na sprawę polską w okresie I wojny światowej – rozumie znaczenie Aktu 5 listopada oraz orędzia prezydenta Wilsona dla sytuacji Polaków</p>
<p>35. Zakończenie I wojny światowej</p> <p>Zagadnienia 1. Przystąpienie USA do wojny. 2. Przebieg działań wojennych w 1918 r. 3. Zawieszenie broni.</p>	<p>– wskazuje państwo, które przyłączyło się do wojny w 1917 r. – wie, kiedy zakończyła się I wojna światowa – wymienia państwa, które należały do obozu zwycięzców I wojny światowej</p>	<p>– wie, kiedy i dlaczego USA przystąpiły do działań wojennych – omawia przebieg wojny w ostatnim roku jej trwania – wie, gdzie zostało podpisane zawieszenie broni</p>	<p>– omawia skutki militarne przystąpienia USA do wojny – zna poglądy Woodrowa Wilsona odnośnie do problemu zakończenia wojny – wymienia warunki, które Niemcy przyjęły w akcie zawieszenia broni</p>	<p>– wyjaśnia rolę USA w pokonaniu państw centralnych – omawia przyczyny klęski państw centralnych, wskazując czynniki militarne, gospodarcze i demograficzne – rozumie znaczenie klęski państw centralnych dla sprawy polskiej</p>
<p>36. Odzyskanie niepodległości przez Polskę w 1918 r.</p> <p>Zagadnienia 1. Sytuacja międzynarodowa w chwili zakończenia</p>	<p>– wie, kiedy Polska odzyskała niepodległość – wie, kto został naczelnikiem państwa polskiego w 1918 r.</p>	<p>– przedstawia sytuację w państwach zaborczych w chwili zakończenia I wojny światowej – wymienia miejsca, w których kształtowały się ośrodki władz niepodległej Polski</p>	<p>– zna postacie: Wincentego Witosa, Józefa Hallera, Ignacego Daszyńskiego, Ignacego Paderewskiego, Romana Dmowskiego i omawia ich wpływ na kształtowanie się ośrodków polskich władz w 1918 r.</p>	<p>– omawia wpływ sytuacji międzynarodowej na możliwości odzyskania niepodległości przez Polskę</p>

<p>działań wojennych.</p> <p>2. Polskie ośrodki władzy.</p> <p>3. 11 listopada 1918 r.</p>		<p>– wie, dlaczego 11 listopada uważamy za dzień odzyskania niepodległości</p>		
<p>37. Powtórzenie wiadomości – świat i Polska na początku XX wieku</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Sojusze wojskowe na przełomie XIX i XX w.</p> <p>2. Sprawa polska przed I wojną światową i w trakcie trwania konfliktu.</p> <p>3. Odzyskanie niepodległości przez Polskę.</p>	<p>– wskazuj na mapie kraje ententy i państwa centralne</p> <p>– wie, które państwa należały do obozu zwycięzców I wojny światowej</p> <p>– wymienia najważniejsze bitwy I wojny światowej</p> <p>– wie, co wydarzyło się w roku: 1914, 1917, 1918</p> <p>– wie, kiedy Polska odzyskała niepodległość</p> <p>– zna postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Włodzimierza Lenina, Woodrowa Wilsona</p> <p>– wymienia polskie formacje zbrojne biorące udział w I wojnie światowej</p>	<p>– opisuje przebieg I wojny światowej</p> <p>– charakteryzuje formy działań militarnych w okresie I wojny światowej</p> <p>– opisuje przemiany zachodzące w Rosji w 1917 r.</p> <p>– wie, w jaki sposób doszło do odzyskania niepodległości przez Polskę</p> <p>– przedstawia zmiany w technice i sztuce wojennej, które zaszły w czasie I wojny światowej</p>	<p>– podaje przyczyny i skutki powstania dwóch bloków polityczno-militarnych na przełomie XIX i XX w.</p> <p>– charakteryzuje postawy Polaków przed wybuchem I wojny światowej – przedstawia różne poglądy polityczne</p> <p>– opisuje stosunek poszczególnych państw do sprawy polskiej w okresie I wojny światowej</p> <p>– podaje przyczyny i skutki rewolucji lutowej i przewrotu bolszewickiego w Rosji</p>	<p>– analizuje wpływ sytuacji międzynarodowej na odzyskanie niepodległości przez Polskę</p> <p>– przedstawia bezpośrednie i pośrednie przyczyny wybuchu I wojny światowej</p> <p>– charakteryzuje zmiany polityczne, które zaszły w Rosji w wyniku rewolucji lutowej i przewrotu bolszewickiego</p>
<p>1. Powtórzenie wiadomości – chronologia</p>	<p>– umieszcza wydarzenia w czasie</p> <p>– potrafi umieścić wydarzenie w odpowiednim wieku</p> <p>– zna podział dziejów na ery</p> <p>– wie, jakie wydarzenie dzieli symbolicznie oś czasu na dwie ery</p> <p>– wymienia w kolejności chronologicznej epoki historyczne</p>	<p>– przyporządkowuje wydarzenie do odpowiedniej epoki</p> <p>– zna czas trwania kolejnych epok</p>	<p>– swobodnie operuje kategoriami: epoka, era, okres historyczny</p> <p>– zna różne nazwy odnoszące się do tej samej epoki</p>	<p>– podaje uzasadnienie cezur chronologicznych oddzielających kolejne epoki</p>
<p>2. Powtórzenie wiadomości –</p>	<p>– zna daty najważniejszych wydarzeń z historii</p>	<p>– przyporządkowuje wydarzenie do odpowiedniej epoki</p>	<p>– w odniesieniu do wydarzeń swobodnie operuje kategoriami: epoka, era, okres historyczny</p>	<p>– podaje kontekst wydarzeń historycznych</p>

najważniejsze wydarzenia w historii świata	świata ¹ – podaje, w którym wieku doszło do danego wydarzenia			
3. Powtórzenie wiadomości – królowie Polski	– zna dynastie panujące w Polsce – przyporządkowuje władcę do dynastii – określa pokrewieństwo, pracując z drzewem genealogicznym	– zna wiek panowania danego władcy – potrafi przyporządkować władcę do epoki	– uzupełnia w drzewie genealogicznym brakujące dane	– potrafi podać informacje na temat panowania danego władcy
4. Powtórzenie wiadomości – najwięksi artyści w historii, style architektoniczne	– wymienia największych twórców danej epoki – wymienia style architektoniczne w porządku chronologicznym – na ilustracji przedstawiającej budowlę rozpoznaje jej styl architektoniczny	– podaje czas trwania danego okresu w kulturze lub stylu architektonicznego – przyporządkowuje twórcę do epoki	– opisuje samodzielnie dany styl architektoniczny i podaje jego główne cechy	– podaje dzieła głównych twórców z danej epoki
1. Religie świata Zagadnienia 1. Religie naturalne. 2. Politeistyczne religie świata starożytnego. 3. Religie monoteistyczne.	– zna pojęcia: politeizm, monoteizm – podaje przykłady religii politeistycznych i monoteistycznych – zna założycieli chrześcijaństwa i islamu – wie, kiedy powstały chrześcijaństwo oraz islam	– zna pojęcia: religie naturalne, religie objawione – wymienia przykłady religii naturalnych i objawionych – charakteryzuje chrześcijaństwo i judaizm – wskazuje na mapie miejsca, gdzie powstały wielkie religie monoteistyczne	– opisuje religie starożytnych Egipcjan, Greków i Rzymian oraz wierzenia ludów pierwotnych – wie, jak podzieliło się chrześcijaństwo	– wyjaśnia, na czym polega synkretyzm religijny – przedstawia uniwersalny charakter chrześcijaństwa – rozumie wpływ religii na historię świata – porównuje różne religie monoteistyczne
2. Postęp techniczny w świecie Zagadnienia	– wymienia najważniejsze wynalazki danej epoki	– dostrzega wpływ jednego wynalazku na rozwój wielu dziedzin życia oraz pojawianie się kolejnych wynalazków	– wymienia okresy, w których następowało przyspieszenie przemian naukowo-technicznych	– analizuje przyczyny nierównomiernego w czasie i przestrzeni rozwoju gospodarczego

1. Wynalazki różnych epok.		– wskazuje wynalazki, które zmieniły oblicze świata		
3. Style architektoniczne Zagadnienia 1. Architektura świata starożytnego. 2. Style romański i gotycki. 3. Budowle świata nowożytnego.	– wymienia style architektoniczne w kolejności chronologicznej – wskazuje epokę, w której budowano zgodnie z założeniami danego stylu – na ilustracji przedstawiającej budowlę rozpoznaje jej styl architektoniczny	– wymienia przykłady budowli reprezentujących dany styl – wskazuje przykłady wybranego stylu architektonicznego w najbliższej okolicy (swoim regionie)	– podaje cechy danego stylu architektonicznego	– dostrzega wpływ jednego stylu architektonicznego na drugi – wskazuje wpływ postępu technicznego na przemiany w architekturze
4. Od dzidy do czolgu Zagadnienia 1. Piechota. 2. Hoplici. 3. Rzymscy legioniści. 4. Rycerze średniowiecza. 5. Broń palna. 6. Wojny czasów nowożytnych.	– wymienia broń stosowaną w różnych okresach historycznych – pamięta i rozumie pojęcia: legion, broń palna, falanga	– umieszcza sposób walki, broń lub formację wojskową w odpowiedniej epoce – wymienia najważniejsze bitwy danej epoki – podaje przykłady zmian w sztuce wojennej	– opisuje sposób walki danej formacji wojskowej	– dostrzega wpływ rozwoju techniki na sposób walki
5. Zmiany w ubiorze na przestrzeni wieków Zagadnienia 1. Ubiory starożytność i średniowiecza. 2. Zmiany w ubiorze w czasach nowożytnych.	– rozumie pojęcia: chiton, toga	– dostrzega wpływ warunków klimatycznych na modę – omawia wygląd i pochodzenie polskiego stroju szlacheckiego	– omawia wpływ pozycji społecznej człowieka na jego strój	– dostrzega wpływ przemian społecznych i gospodarczych na modę
6. Powtórzenie wiadomości – świat ciągle się zmienia	– wymienia przykłady najbardziej znanych budowli, wynalazków, rodzajów broni	– wskazuje przykłady przemian w dziedzinach: sztuki militarnej, gospodarki oraz mody	– wskazuje przyczyny przemian w poszczególnych dziedzinach oraz ich skutki	– dostrzega zmiany zachodzące w różnych dziedzinach życia oraz wskazuje na zależności pomiędzy tymi dziedzinami

